

NIETOPERZE (*CHIROPTERA*) LEDNICKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO — STAN DOTYCHCZASOWYCH BADAŃ

W ciągu 4 lat zorganizowano 4 obozy letnie oraz 4 objazdy potencjalnych zimowisk nietoperzy w ramach ogólnopolskiej akcji Dekady Spisu Nietoperzy. W pracach brali udział członkowie Sekcji Chiropterologicznej Koła Naukowego Przyrodników przy Wydziale Biologii UAM i Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”.

A. Obserwacje letnie prowadzono 23 – 27.08.1993, 30.06 – 7.07.1994, 26 – 30.06.1995 r. i 24 – 26.06. 1996 r. Prace obejmowały:

- poszukiwania nietoperzy w zabudowaniach (m. in. kościołach) na terenie LPK,
- nasłuch minidetektorem ultrasonycznym,
- odłowy w sieci chiropterologicznej,
- obserwacje lotów o zmierzchu, nocą i o wschodzie słońca.

Stwierdzono obecność mroczka późnego, *Eptesicus serotinus* (Schreber, 1774). Jeden osobnik został odłowiony w sieci 6.07.1994 r. na terenie Wielkopolskiego Parku Etnograficznego. Odkryliśmy również (4.07.1994 r.) kolonię rozrodczą tego gatunku na strychu stacji PKP Lednogóra. Na polowanie o zmierzchu wyleciało 31 nietoperzy, a na strychu, podczas obserwacji dziennych, widać było wiele młodych osobników.

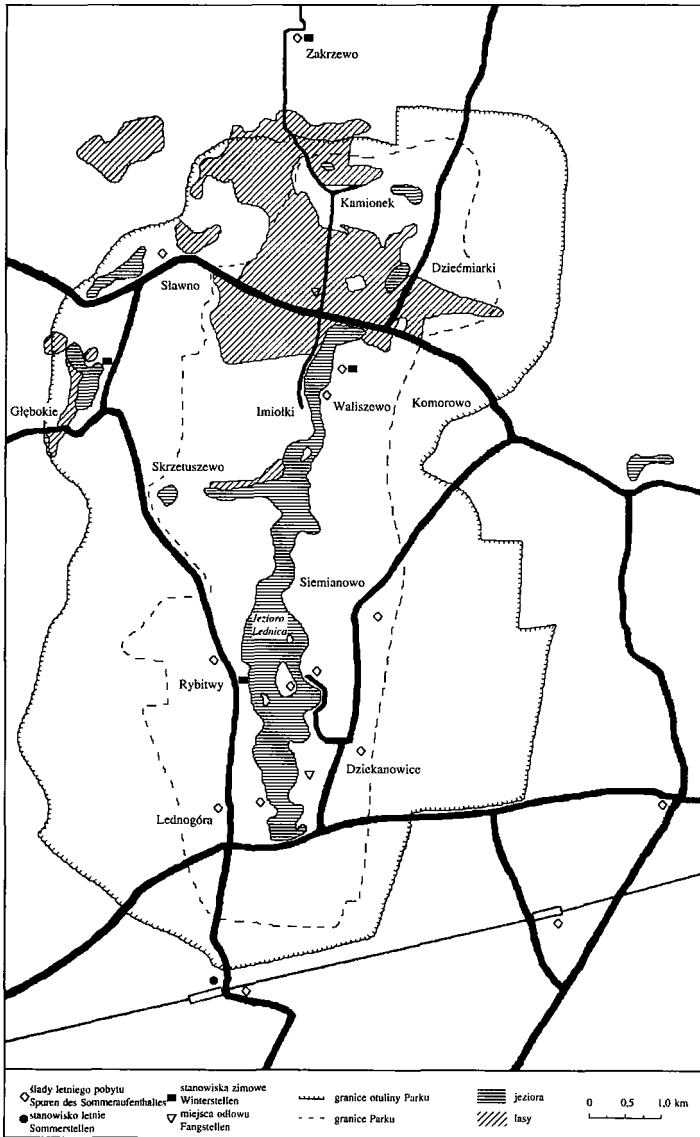
W 14 innych miejscach znaleziono guano nietoperzowe świadczące o obecności nietoperzy. Szczególnie dużo guana było na strychu kościoła w Dziekanowicach.

Nasłuch detektorem ultrasonycznym połączony z bezpośrednimi obserwacjami polujących nietoperzy umożliwiły stwierdzenie obecności nocka rudego, *Myotis daubentoni* (Kuhl, 1819) i borowca wielkiego, *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774). Osobniki pierwszego z wymienionych gatunków latały nad samą powierzchnią jeziora (widać było kilka osobników jednocześnie w świetle latarki), drugi spotykany był w różnych miejscach na terenie całego Parku (m.in. chętnie polował w okolicy latarni ulicznych, spotykaliśmy go również nad samą wodą). Miejsca kontrolowane przez kilka nocy odwiedzane były przez nietoperze regularnie. Odłowiono również 1 osobnika nocka rudego, *Myotis daubentoni* w północnej części LPK.

B. Obserwacje zimowe przeprowadzone były w 4 terminach: 1 – 2.02.1993 r. (Dzięciołowski i in., 1994), 17.02.1994, 13.02.1995 i 7.02.1996.

Znaleziono:

- 2 osobniki gacka brunatnego, *Plecotus auritus* (L., 1758) w piwnicy domu

Ryc. 1. Tymczasowa mapa występowania nietoperzy na terenie LPK

Abb. 1 Vorläufige Karte des Auftretens von Fledermäusen auf dem Gelände des LPK

w Rybitwach 2.02.1993 (skontrolowano wówczas 23 obiekty, por. Dzieciotowski i in., 1994);

— 1 osobnika nocka rudego, *Myotis daubertoni* w piwnicy domu w Rybitwach i 1 gacka brunatnego, *Plecotus auritus* w piwnicy pod zabudowaniami gospodarskimi w Waliszewie 17.02.1994 r. (skontrolowano wówczas 8 obiektów);

— podczas kontroli 8 obiektów 13.02.1995 r. nie znaleziono hibernujących nietoperzy;

— 1 osobnika gacka brunatnego *Plecotus auritus* w piwnicy domu w Rybitwach, 1 gacka brunatnego, *Plecotus auritus* w piwnicy domu w Skrzetuszewie, 1 gacka brunatnego, *Plecotus auritus* w piwnicy pod zabudowaniami gospodarskimi w Waliszewie oraz 1 gacka brunatnego, *Plecotus auritus* i 3 gacki szare, *Plecotus austriacus* (Fischer, 1829) w piwnicach gorzelni w Zakrzewie 7.02.1996 r. (skontrolowano wówczas 9 obiektów).

C. Podsumowanie

W trakcie dotychczasowych badań stwierdzono na terenie LPK występowanie następujących gatunków:

1. nocka rudego, *Myotis daubertoni* (Kuhl, 1819),
2. gacka brunatnego, *Plecotus auritus* (L., 1758),
3. gacka szarego, *Plecotus austriacus* (Fischer, 1829),
4. mroczka późnego, *Eptesicus serotinus* (Schreber, 1774),
5. borowca wielkiego, *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774).

Badania w LPK utrudnione są przez warunki środowiskowe, gdyż jest to otwarty teren rolniczy bez wyraźnych korytarzy przelotowych dla nietoperzy. Doświadczenia zdobyte w ciągu dotychczasowych badań, a także stałe pogłębianie przez nas znajomości terenu, powinny doprowadzić w przyszłości do zbudowania listy gatunków nietoperzy zasiedlających Lednicki Park Krajobrazowy i zaproponowania kompleksowej ich ochrony.

PIŚMIENNICTWO

Dzieciotowski R., Ereńska A., Jurczyszyn M., Wiland J. 1994. Dekada Spisu Nietoperzy w Lednickim Parku Krajobrazowym w 1993 r., SL, 3, s. 389.

Radosław Dzieciotowski
Zakład Morfologii Zwierząt
Instytut Biologii Środowiskowej
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu